

## **BACHELOR I SPORT MANAGEMENT 2021/2023**

### **INDIVIDUELL SKRIFTLIG HJEMMEEKSAMEN**

**i**

#### **SPM 245- Økonomi**

Utlevering av oppgave:    tirsdag 15. februar 2022 kl.  
12.00 i WISEflow

Innlevering av oppgave:   fredag 25. februar 2022 kl.  
14.00 i WISEflow

Eksamensoppgaven består av 6 sider inkludert forsiden

Sensurfrist: 18. mars 2022

### OPPGAVE 1 (Teller 21 %)

I denne oppgave er KANDIDATNUMMERET ditt viktig. **Det siste tallet** i ditt kandidatnummer avgjør hvilket av nedenstående alternativ du skal bruke:

Er det siste tallet i kandidatnummeret ditt et 1-tall velger du alternativ 1. Har du et siste tall i kandidatnummeret ditt som er et 4-tall velger du alternativ 4. Har du for eksempel kandidatnummer 6078 så skal du velge alternativ 8.

Har du 0 som siste tall i kandidatnummeret ditt velger du alternativ 10.

Velger du feil alternativ får du 0 poeng i oppgave 1.

**Det er altså bare ett alternativ som er aktuelt for deg og det må du bruke.** Her er alternativene og tallene du skal forholde deg til og bruke i oppgave 1a) til 1 g).

Alternativ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
PRIS	1 100	2 200	3 300	4 400	5 500	6 600	7 700	8 800	9 900	10 100
VEK	480	1 280	2 380	3 580	4 780	5 480	6 680	7 580	8 880	9 680
Antall solgte enheter	1 100	1 000	900	1 100	1 200	700	800	700	500	2 000
Faste kostnader	700 000	940 000	850 000	926 000	890 000	812 000	846 000	886 000	544 000	876 000

- Hva blir dekningsbidrag (DB) per enhet for ditt alternativ?
- Hva blir DB totalt for ditt alternativ?
- Hva blir resultatet for ditt alternativ?
- Hva blir dekningsgraden for ditt alternativ?
- Hva blir dekningspunktet i enheter for ditt alternativ? (Avrund til nærmeste hele enhet).
- Hva blir risikomarginen?
- En analytiker mener du bør senke prisen med 6 %. Da vil salget (x) øke med 7 % og VEK vil synke med 12 %. Vil du anbefale det? Vis med utregninger.

## OPPGAVE 2 (Teller 17 %)

I denne oppgave er også KANDIDATNUMMERET ditt viktig. **Det nest siste tallet** i ditt kandidatnummer avgjør hvilket av nedenstående alternativ du skal bruke. Er det nest siste tallet i kandidatnummeret ditt et 1-tall velger du alternativ 1. Har du et nest siste tall i kandidatnummeret ditt som er et 4-tall velger du alternativ 4. Har du 0 som nest siste tall i kandidatnummeret ditt velger du alternativ 10.

Har du for eksempel kandidatnummer 1718 så skal du velge alternativ 1.

Velger du feil alternativ får du 0 poeng i oppgave 2.

**Det er altså bare ett alternativ som er aktuelt for deg og det må du bruke.** Her er tallene du skal forholde deg til i oppgave 2a) til 2 c).

Alternativ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Direkte materialer	10 000	20 000	30 000	40 000	50 000	60 000	70 000	80 000	90 000	100 000
Direkte lønn	10 000	20 000	30 000	40 000	50 000	60 000	70 000	80 000	90 000	100 000
Indirekte kostnader materialavdelingen	2 000	3 000	6 000	20 000	30 000	30 000	35 000	48 000	72 000	100 000
Indirekte kostnader tilvirkningsavdelingen	11 000	20 000	18 000	24 000	25 000	18 000	21 000	48 000	27 000	10 000
Indirekte kostnader salgs- og adm.avd.	3 000	12 400	25 900	29 600	72 500	101 600	121 900	128 400	221 100	210 000

- Utarbeid tilleggssatsene for bedriften i ditt alternativ. Direkte materialer, direkte arbeidstimer og tilvirkningskostnad er fordelingsgrunnlaget. Direkte arbeidstimer i tilvirkningsavdelingen har utgjort 1 000 timer. (Teller 9 %)
- Finn prisen for et produkt som har 200 kroner i direkte materialer og 300 kroner i direkte lønn. Det vil gå med 4 – fire timer i direkte arbeidstimer i tilvirkningsavdelingen. Fortjesten er 10 %. (Teller 5 %)
- Halvparten av de indirekte kostnadene i materialavdelingen og tilvirkningsavdelingen er faste. Alle de indirekte kostnadene i salgs- og administrasjonsavdelingen er faste. Du bruker fremdeles tallene fra alternativet ditt pluss eventuelt de beregningene du fant i oppgave 2 a)  
Hva blir minimumskost for produktet i oppgave 2b) (Teller 3 %)

### Oppgave 3 (Teller 24 %)

- a) Vis med en frihåndstegning hvordan en monopolist tilpasser seg. Marker også de skjæringspunktene du kjenner til og overskuddsrektangelet i enhetsdiagrammet.
- b) Hvilke markedsformer kjenner du til? Forklar kort og kom med et eksempel fra hver av dem.
- c) Nevn tre forhold som kan påvirke priselastisiteten.
- d) Hvordan ville du ha gruppert balansen når du skal forta en regnskapsanalyse?
- e) Hva er prisdifferensiering og hvilke forutsetninger må være til stede for å praktisere prisdifferensiering?
- f) Hvor er vinningsoptimum og dekningspunktene hos en bedrift som jobber under fullkommen konkurranse. Vis med en frihåndstegning et enhetsdiagram som illustrerer fullkommen konkurranse.
- g) Forklar styringsnivåene i et aksjeselskap med mer enn 200 ansatte?
- h) Forklar selskapsformene ANS og DA?
- i) Hva er krysselastisitet?
- j) Fortell litt om saldometoden.
- k) En bedrift hadde 31.12.14 kr 10 300 000 i omløpsmidler (hvorav varelageret utgjorde kr 2 300 000), kr 14 200 000 i kortsiktig gjeld, kr 16 000 000 i langsiktig gjeld og kr 8 880 000 i egenkapital. Hvor stort er beløpet for bedriftens anleggsmidler?
- l) Er bedriften i oppgave 3k) likvid og solid??

### Oppgave 4 (Teller 13 %)

En industribedrift har fire avdelinger; Materialavdeling, tilvirkningsavdeling I, tilvirkningsavdeling II og salgs- og administrasjonsavdeling. De bruker tilleggskalkulasjon ved prissetting og har i en normalperiode registrert følgende tall:

Direkte materialer	kr	1 000 000
Direkte lønn tilv.avd. I	«	1 500 000
Direkte lønn tilv.avd. II	«	2 500 000
Indirekte kostn. materialavd.	«	1 000 000
Indirekte kostnader tilv.avd. I	«	2 100 000

Indirekte kostnader tilv.avd. II	«	2 000 000
Indirekte kostn. salgs- og adm.avd.	«	7 070 000

- a) Regn ut tilleggssatsene. Kun prosenttillegg skal benyttes. (Teller 6 %)

Industribedriften har fått en forespørsel om å levere et nytt produkt. Til dette nye produktet vil det gå med kr 100,- i direkte materialer, kr 200,- i direkte lønn i tilv.avd. I og kr 300,- i direkte lønn i tilv.avd. II. Bedriften bruker en fortjeneste på 10 %.

- b) Kalkuler prisen uten mva. på dette nye produktet. (Teller 5 %)
- c) Hva heter den kalkulasjonsmetoden du benyttet deg av i oppgave 4a) og 4b)? Hvilke andre kalkulasjonsmetoder kjenner du til, og hva måtte du eventuelt ha av tilleggsopplysninger for å benytte deg av disse? (Teller 2 %)

### Oppgave 5 (teller 9 %).

En virksomhet starter opp i februar 2022. Bruttolønnen for februar utgjør kr 3 000 000. Skattetrekket er på kr 1 200 000. Kontoene man har til disposisjon i forbindelse med registrering av lønnsbilaget er: 1950 Skattetrekk, 2380 Kassekreditt, 2600 Skattetrekk, 2770 Skyldig arbeidsgiveravgift, 2780 Påløpt arbeidsgiveravgift, 2940 Påløpt ferielønn, 5000 Lønn, 5180 Ferielønn og 5400 Arbeidsgiveravgift.

- a) Gjør de registreringer som følger av lønnsbilaget, når bedriften gjør hva den skal gjøre, herunder sørge for fortløpende registrering av kostnadene etter hvert som de oppstår. Satsene bedriften benytter er 12 % feriepenger og 14,1 % arbeidsgiveravgift. (Teller 7 %)
- b) Når lønnskostnadene presenteres i resultatoppstillingen, inkluderes arbeidsgiveravgift og feriepenger. Hvor store var lønnskostnadene i februar beregnet på denne måten, og hva utgjør utbetalt lønn i februar? (Teller 2 %)

### Oppgave 6 (10 %)

For Håndverkshuset AS har vi følgende regnskapstall:

<b>Resultatoppstilling per 31.12.</b>		
(1 000 kr)	20x7	20x6
<b>Salgsinntekter</b>	<b>28 800</b>	<b>23 000</b>
Materialforbruk	8 400	7 000
Lønnskostnader	13 600	11 100
Avskrivninger	750	750
Andre driftskostnader	4 250	3 550
<b>Driftsresultat</b>	<b>1 800</b>	<b>600</b>
Renteinntekter	25	30
Rentekostnader	270	330
<b>Ordinært resultat før skattekos</b>	<b>1 555</b>	<b>300</b>
Skattekostnad (= betalbar skatt)	435	84
<b>Årsresultat</b>	<b>1 120</b>	<b>216</b>

<b>Balanse for Håndverkerhuset AS per 31.12. (1 000 kr)</b>					
	20x7	20x6		20x7	20x6
Bygninger	4 900	5 200	<b>Egenkapital</b>	<b>5 220</b>	<b>4 100</b>
Varebiler	1 600	1 900			
Maskiner og utstyr	750	900	<b>Langsiktige lån</b>	<b>3 500</b>	<b>3 600</b>
<b>Sum anleggsmidler</b>	<b>7 250</b>	<b>8 000</b>			
Varelager	2 700	2 000	Kassekreditt (limit 3 000)	425	1 600
Kundefordringer	1 800	1 300	Leverandørgjeld	875	800
Kontanter/bankinnskudd	450	700	Diverse kortsiktig gjeld	2 180	1 900
<b>Sum omløpsmidler</b>	<b>4 950</b>	<b>4 000</b>	<b>Sum kortsiktig gjeld</b>	<b>3 480</b>	<b>4 300</b>
<b>Sum eiendeler</b>	<b>12 200</b>	<b>12 000</b>	<b>Sum egenkapital og gjeld</b>	<b>12 200</b>	<b>12 000</b>

- Beregn total kapitalrentabiliteten for 20x7 for denne virksomheten. Hvordan har utviklingen i løpet av året vært?
- Virksomheten hadde en god del gjeld i 20x7. Hvordan ville det slått ut på total kapitalrentabiliteten om man i større grad hadde vært finansiert med egenkapital, og tilsvarende mindre med rentebelastet gjeld?
- Beregn egenkapitalrentabiliteten for 20x7.
- Uttal deg om likviditeten i slutten av 20x7.
- Beregn et nøkkeltall som belyser virksomhetens soliditet ved utgangen av 20x7. Gi en kort kommentar til tallet.

### Oppgave 7 (6 %)

Finn en artikkel i Aftenposten, Dagens næringsliv eller en avis fra ditt hjemsted som tar for seg noe som er behandlet i kapittel 1,2,3,4 eller 5 i Hoff sin bok. Ta kopi av artikkelen. Artikkelen må ha stått i en av de nevnte avisene i dagene 16. til 22.februar 2022.

- Beskriv artikkelen.
- Fortell hvor dette står i læreboken.
- Konklusjon. (Artikkelforfatteren og Hoff er enige? Uenige?)

Maks en side.